

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Cezaevlerindeki tutuklu ve hükümlülerin OHAL'in ilanıyla birlikte başta işkence, insanlık dışı muamele olmak üzere hak ve özgürlük ihlallerinin belirlenmesi, cezaevi şartlarının iyileştirilmesi, eksiklik ve aksaklıkların tespiti, insan onuruna yakışır koşul ve tutumların sağlanması için alınacak önlem ve politikaların belirlenmesi amacıyla Anayasa'nın 98'inci, TBMM İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri uyarınca bir Meclis Araştırması açılmasını arz ederiz.

Saygılarımızla,

Av. Elif Doğan TÜRKMEN
TBMM Başkanlık Divanı Üyesi
Adana Milletvekili

Alva Elvén
Board of Mrs

Hayati Tebr
Darsin M-4

Beident Y. Behtargh
GİRESUN MU

Getih Rizki
Kampus

Verdichtungs Typen
Zon.

TEKİN ANUSRA
Teh: 6107

Sergiy Tarabul

15 + Mr.
Sept 18 1894
Dear Mr.

Mustafa Akaydin
Ankara MÜ
Ull

Ömer Fethi Coşner

Aliyeon
13x
172

AL AKILDI
Sivas MR

Büken + Öz
Genelkurum

SİBEL ÜZÜM
İst. mv.
Dünya

Enne Käsimäli
tutustaj
G. M. M.

M. H. Burt
Bozylund
Larson ✓

Hüseyin ÇAMAK
Mersin MV.

Dr. Arthur C. Long
1 year

843

GEREKÇE

15 Temmuz darbe girişiminin ardından Hükümetin darbecilerle mücadele gerekçesiyle hayata geçirdiği başta KHK'ler olmak üzere benzer karar ve düzenlemeler, çeşitli hak ve özgürlük ihlallerine dönüşmektedir. Bu ihlal ve kısıtlamalardan cezaevindeki tutuklu ve hükümlüler de etkilenmektedir.

Özellikle OHAL'in ilanıyla yayınlanan KHK'lerle cezaevlerindeki tutuklu ve hükümlülere yönelik keyfî baskılar ve insan hakları ihlallerinde önemli artışlar yaşanmakta, tutuklu ve hükümlülerin başta işkence, insanlık dışı ve onur kırıcı muamele olmak üzere hak ve özgürlüklerinin kısıtlandığı yönünde çok çeşitli şikayetler dile getirilmektedir.

Zaten kapasitesinin üzerinde doluluk oranına sahip olan cezaevleri, OHAL uygulamaları kapsamındaki tutuklamalarla beraber yaşanmaz hale gelirken, bazı cezaevlerinde aşırı kalabalıktan dolayı mahkumlar için tahsis edilen kişisel alanlar da iyice kısıtlanmıştır. Mahkumlar; yatak yetersizliğinden ya nöbetleşe uyuyorlar yada koridorlarda yatıyorlar. Duş imkanlarının da kısıtlı olması nedeniyle bulaşıcı hastalık riskleri tehlikeli boyutlara gelirken, görüşlerdeki kötü muamele ve zaman kısıtlamaları da eklendiğinde cezaevi koşulları mahkumlar için insanlık dışı ve onur kırıcı bir noktaya ulaşmıştır.

Diğer önemli bir şikayet konusu ise, mahkumların ailelerinden uzak başka cezaevlerine gerçekleşen ani sevklerdir. Zaten maddi durumlarından dolayı görüşlere gidip gelmekte zorlanan aile için uzağa yapılan sevkler durumlarını iyice zorlaştırmaktadır.

Yine cezaevlerinde çeşitli gazetelerin (Cumhuriyet, Birgün, Evrensel ve Gündem gibi) yasaklı yayın listesine alındığı ve TV'lerin (Halk TV) yayınlarının izlenmesinin durdurulduğu da ifade edilmektedir. Hakkında kapatma, toplatma ya da el koyma kararı olmayan gazetelerin cezaevlerinde yasaklanması, muhalif basına ve basın özgürlüğüne ayrımcı keyfî bir karar ile yeni bir saldırı anlamı taşımasının yanı sıra cezaevindeki hükümlülerin bilgiye erişim hakkına da bir müdahaledir.

Ayrıca örnek verecek olursak, Ankara Sincan Cezaevinde tutuklularla görüşmelerin sağlandığı 14 adet avukat odasının, hafta sonu iki, hafta içi ise sadece dördünün kullanıma açıldığı, bütün odalarda ses ve görüntü kaydı yapılabilmesine rağmen personel eksikliği gibi gerekçelerle bu odaların kullandırılmadığı, müvekkil ve avukat görüşmelerinde uzun beklemelemlerin yaşandığı belirtilmektedir.

Yine aynı cezaevine dışarıdan ders kitapları haricinde kitap getirmenin yasaklandığı ve yetersiz kalan cezaevi kütüphanesinden kitap taleplerini karşılamaya mecbur bırakıldıkları, tutukluların aileleri ile önceden hafta da bir olan telefon görüşmelerinin de iki haftada bir indirildiği ve her ay olması gereken açık görüşün de yapılmadığı ifade edilmektedir.

Devlet, tüm mahpusların insan onuruna yakışır koşullarda tutulmalarını, tutukluluk süresince stres ve zorluğa maruz kalmamalarını, sağlıklarından ödün verilmemesini sağlamakla yükümlüdür. Ve bu doğrultuda insan haklarının güvence altına alınabilmesi için etkili çözümler üretmeye ve sokulmalı, cezaevlerinde işkence ve kötü muamele iddiaları başta olmak üzere her türlü hak ve özgürlük ihlalleri araştırılmalıdır.

